

قصه‌گویی، روشی مؤثر در آموزش مفاهیم پیچیده علم پزشکی

آناهیتا والی*

چکیده

مقدمه: قصه‌گویی یکی از روش‌های آموزشی است که می‌تواند بدون اینکه سن مخاطب، موضوع آموزشی یا سطح یادگیری کاربرد آنها را محدود سازد، بکار رود. هدف این مطالعه مقایسه تأثیر قصه‌گویی و سخنرانی در انتقال مفاهیم پیچیده علم پزشکی بود.

روش‌ها: مطالعه نیمه تجربی به صورت دو گروهی پس از آموزش در سال ۱۳۸۴ در دانشگاه علوم پزشکی اصفهان انجام شد. دو گروه ۴۳ نفری از دانشجویان پزشکی در مقطع کارآموزی بالینی که مشغول گذراندن بخش پوست بودند، انتخاب شدند و به هر گروه سه مفهوم یکسان از علم پزشکی با روش‌های قصه‌گویی یا سخنرانی ساده آموزش داده شد. سپس از هر دو گروه آزمون به عمل آمد و نتایج کسب شده با آزمون آماری t مستقل در نرم‌افزار SPSS مورد مقایسه قرار گرفت.

نتایج: میانگین نمره کل کسب شده در گروه آموزش دیده با روش سخنرانی ساده $8/94 \pm 4/36$ و در گروه آموزش دیده با روش قصه‌گویی $14/84 \pm 3/47$ از نمره کل ۲۰ و تفاوت بین دو گروه از نظر آماری معنی‌دار بود.

نتیجه‌گیری: اثر قصه‌گویی در افزایش دانش دانشجویان دوره بالینی بیشتر از سخنرانی معمولی بود. بنابراین، توصیه می‌شود از این روش برای آموزش بیماری‌های نادر و ژنتیک استفاده شود.

واژه‌های کلیدی: آموزش پزشکی، قصه‌گویی، سخنرانی، آموزش مفاهیم.

مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی / بهار و تابستان ۱۳۸۶؛ ۷(۱): ۱۵۵ تا ۱۶۰.

مقدمه

نکته که آیا قصه‌گویی جایگزین مناسبی برای مشاهده موارد بیماری می‌باشد، لازم است مورد مطالعه قرار گیرد. پزشکی دانش مربوط به انسان و بیماری‌های اوست و هر انسان بیمار قصه‌ای دارد. علم پزشکی اساساً ساختاری روایتی دارد (۲ و ۳). عوامل مهمی که در یادگیری روش قصه‌گویی مؤثرند عبارتند از: حافظه، هوشیاری، انگیزش، ساختار و بازخورد (۲). هدف از آموزش این است که مطالب در حافظه درازمدت نقش ببندد زیرا حافظه کوتاه‌مدت حجم کمی دارد و نیمه عمر بقای اطلاعات آن بسیار کوتاه است. در قصه، بر خلاف سخنرانی ساده، عوامل تقویت حافظه وجود دارد، مثلاً شخصیت‌های مختلف قصه که ذهن مخاطب آنها را در پیرامون خود جستجو می‌کند یا با یک شخصیت همانندسازی می‌کند. زمینه قصه که معمولاً خانه‌ای است و انسانی و... این عوامل، مطلب را به ذهن

قصه‌ها برای تمام گروه‌های سنی، گیرایی خاصی دارند. قصه‌ها برانگیزنده هستند و می‌توانند مجموعه‌ای از مفاهیم پیچیده علمی را به مخاطب منتقل کنند. بدون اینکه سن یادگیرنده، موضوع آموزشی یا سطح یادگیری، کاربرد آنها را محدود سازد (۱).

تدریس مباحثی چون بیماری‌های ژنتیکی و سندرم‌های نادر از مشکلات آموزش پزشکی است. در حال حاضر، تنها راه یادگیری این مباحث، مشاهده موارد بیماری می‌باشد که به علت نادر بودن، امکان مشاهده آنها کم است. این

* آدرس مکاتبه. دکتر آناهیتا والی (استادیار)، گروه پوست دفتر گروه‌های آموزشی، بیمارستان الزهرا (س)، بلوار صفه، اصفهان. E-mail: vali@med.mui.ac.ir
این مقاله در تاریخ ۸۵/۵/۱۵ به دفتر مجله رسیده، در تاریخ ۸۵/۱۲/۲ اصلاح شده و در تاریخ ۸۶/۲/۱ پذیرش گردیده است.